

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Statuta prouincialia et synodalia ecclesie Colonie[n]sis (Köln)

Colonie, 29. IX. 1492

Jte[m] quibus diebus p[re]rochiani teneant[ur] venire ad ecclesia[m]
sua[m] p[er]rochiale[m].

urn:nbn:de:hbz:466:1-30901

Aut si satisfacere nequeunt vel hmoi can-
 tionem prestare iurauerint quod cum potuer-
 rint satisfacere et ad satisfactionem hmoi
 precepti vel pro eos qui facere ipsaz dicitur et precepti
 prestandum dabunt consilium et auxilium ac iur-
 pra posse sua fideliter laborabunt. non est
 penitentia beneficium aliquatenus conceden-
 dum. Nec tunc etiam quo ad istos nec quo
 ad alios qui circa hec minime deliquer-
 unt ubi civitas vel locus alius seu vi-
 versitas interdicti existunt. facienda
 est relaxatio interdicti. sed est eis solus
 modo iungenda penitentia salutaria.
 Adhuc preterea quod singulis diebus in
 ecclesiis et in monasteriis missa celebrat-
 ur et alia dicantur divina officia sicut pri-
 us submissa tunc voce ianuis clausis ex-
 communicatis et interdictis exclusis
 et campanis etiam non pulsatis. Et ratio
 canonici quod clerici ecclesiarum in quibus dis-
 tributiones quotidiane illis qui horis
 inter sunt canonicis distribuuntur. si ad
 officia non venerint supradicta distributio-
 nes casu amittant sicut interdicti prode-
 rent non existere si divinis officiis non ad-
 eant. In festiuitatibus vero natalis domini.
 pasche. penthecostes. et assumptionis mi-
 guis glouose capane pulsent et ianuis
 apertis divina officia alta voce solenniter
 celebrent. excommunicationis proorsus exclusis h-
 interdictis admissis quibus ob reuerentiam
 dictarum solennitatum et ut ipsi ad humilita-
 tis gratiam et reconciliandis affectum facili-
 ter inclinent prefatis diebus participationem
 dimittant divinum. Sic tamen quod illi propter
 quorum excessum interdictum hmoi est pla-
 tum altari nullatenus approxinent.
 Ceteris que circa observationem inter-
 dictorum a nostris predecessibus sunt in-
 stituta in suo robore duraturis non ob-
 stantibus quibusvis privilegiis ecclesiarum
 monasteriorum ordinibus seu religionibus
 vel personis ecclesiasticis regularibus seu
 secularibus exemptis seu non exemptis
 sub quavis forma vel expressione verbo
 rum ab apostolica sede concessis que con-

tra tenorem precepti constitutionis nullis
 volumus suffragari cum quibuslibet sa-
 secularibus quam regularibus sufficere de-
 beat ut tunc interdicti modo premissis die-
 bus celebrent supradictis.

Ne aliquis sacerdos plures quam unam
 primam missam celebret.

Item statuimus et ordinamus quod nullus
 sacerdos cuiuscumque status conditionis aut
 religionis existat postquam in sacerdotem
 seu presbyterum sine in nostra sine in alia di-
 ocesi ordinatus extiterit in civitate vel
 diocesi Coloniensi plures quam semel quocumque
 ad hoc colore quesito primam suam missam
 cum clero et populo ad hoc convocato ce-
 lebrat nec etiam capla seu conventus seu
 canonici in festiuitatibus et diebus dicitur.
 dimissa diuinorum solennitate in ecclesia
 sua propria sicut non decet ut hactenus plu-
 ries visum est fieri ad hmoi missas dis-
 currant nisi tunc cum prelati canonici seu
 plebani coniuncte in primo vel secundo
 gradu persone ad primam missam aliqui spe-
 cialiter invitentur. Alioquin prius facientes
 se nouerint excommunicationis sine spaci-

Quibus diebus prochiani teneant vel
 nire ad ecclesiam suam prochiamalem.

Item quod hactenus dubium quibusdam existit de
 festis in quibus prochiani suam ecclesiam pro-
 chiamalem de iure debeant ante singulis festi-
 uis quere hoc declarando statuimus quod si-
 cut in quatuor partibus annis distinguitur quatuor
 initia his quibus preterit. Per petro de
 estas exinde sequet. Hanc dabit urbanus
 autunus simphorianus. Festum clemencie. ca-
 put est hyemis venientis. Sicut in his quatuor
 partibus anni quatuor festiuitates occur-
 runt quibus prochiani venire tenent ad suas
 ecclesias prochiales utpote pascha in
 vere. penthecostes in estate. festum omnium sanctorum
 in autumno. festum natiuitatis domini
 in hyeme. Et in his festiuitatibus
 prochiani quibus nulli rationabilis et euidens

Statuta

causa eum legitime excusans subire fre-
quenter suā ecclesiā prochialem. In alijs
etiā quibusdā festis scz in dedicatione
ecclesie cuiuslibz ephā dñi. quattuor fer-
tis beate marie virginis. die cinerz. dñica
palmarū. necnō in ieiunijs. sine diebus
rogationū. dñi pcessionis fiunt ab eccle-
sia et ascensionis dñi ac aploz. natiuita-
tis beati Johānis baptiste. diebus do-
minicis. ac die cōmemorationis aiazunt
et paront ecclesie cuiuslibz ipi prochia-
ri ecclesiā suā prochialez visitent et fre-
quentent sui plebanū mādata de instru-
ctōne fidei salubriter audiri.

De religiosi mutuū nō contrahant et
clerici officia nō exerceāt inhonesta

Et quia nōnulli religiosi et clerici cō-
tractibus et negocijs eoz regule et sta-
tutis prius impudice se imiscunt. Sta-
tuimus quēadmodū etiā a iure cautum
et alias statutū est vt nullus religiosus
pater abbatis sui ppositi et prioris licen-
tiā vbi ppositus et prior sunt in con-
uentu maiores cuiuscūqz status hnt cō-
ditionis existat ppiū vel peculiū habe-
at si de iurebeat pecuniam mutuo recipias
negociatōes cuiuscūqz rei lucri causa ex-
erceat si secus fecerit abbas et conuen-
tus respondere de hoc nō tenebuntur
nec obligati ex contractu hōmōi erunt
immo ipi contractus ipō iure nulli sine
nec valeāt. Necnō monachi prius faci-
entes suspensionis ab officio et excoi-
cationis snias incurrāt. Caueāt ergo si-
bi laici et alij ne de cetero cū talibz reli-
giosis p̄hāt nisi ex p̄dicta licētia. seu q̄-
bus ratione officij vel administratiōis
sibi cōmisse de iure cōpetere dinoscāt.
¶ Sicut clericis inhibem⁹ ne exerceāt
negocia turpia et officia inhonestā que
nō decēt clericos. q̄lia sūt hec. vsura et
oēs species vsure turpis questus cū alī
quid carius vendit siue ppter diez vel

Henrici.

ppter terminū. Officiū incātatoris cari-
ficis tabernarij negociatoris p̄fectoris
fullonis furoris textoris. nec sine hūtri-
ones toculatoris iudices seculares rō-
lonarij. Cōtrariū faciētes a suis p̄latijs
sup hoc pena debita puniātur.

Contra clericos tonsurā clericalem et
vestes clericales nō deferentes

Tem p̄cipimus in virtute sancte obe-
dientie. decanis ecclesiaz et ch̄iamra-
cuiuslibz vt canonicos et clericos coro-
nas nō habētes et inordinatā criniam
lasciuā put iam in cleri deformitatem
apud plures inoleuit habentes p̄ suspē-
sionē p̄bendaz redditū cononicoz et
suspensionis ab officio sententiā quā fe-
rimus in his scriptis coronā et rōsurā
deferre cogāt debitā clericis et honestā
Necnon canonicos ecclesiaz rectores
vicarios et clericos p̄dictos ab vln cal-
ligarū rubearū viridiū et glaucarū et v-
uersi coloris p̄anti ac calceotiū varietate
inelsiōis militaris distinctōrū cogāt sub
pena cōsili abstinere. Sed nigris calig-
ac suo statui cōgruentibz nisi in firma-
tis causa fecerint q̄d sine cōscientie reli-
q̄mus sint contenti. Decet enī vt quos
vite puritas ab alijs distinguit etiā hat
bitus decētia quo q̄d corde gerit. ore p̄-
dicēt. actu demōstrent tāqz milite dñi
et ecclesie militari specialiter deputati.
a secularibus sint distincti.

Ne quis laicus arretet vel detineat
bona clericoz.

Et statuimus et inhibemus sub pena
excoicationis late sententie in his scri-
ptis ne q̄s laic⁹ quacūqz auctoritate seu
potentia seculari p̄sonas seu bona mo-
bilia aut imobilia vel res ecclesiasticas
arretet detineat vl iuuadat cū quēstio-
taliū nre iurisdictioni de iure sit et